

Ενοριακή

ΕΥΛΟΓΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ

Έτος Ζ'
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2008
Άριθ. Φύλλου 77

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίς
01. Δημοκρατικές εκλογές και ὀλιγαρχικό πολίτευμα (π. Π. Γρίβας)	203
02. Τό πιστεύω μας πρέπει νά ταυτίζεται μέ τί ζωή μας (Ἄρχ. Ν. Κουτσίδης)	206
03. Ἔνα ἐγχειρίδιο χριστιανοῦ πολιτικοῦ: Τό προσευχη- τάριο τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος Γ΄ (π. Γ. Χάας)	208
04. Ὁ καλύτερος τρόπος νά “πουλάς” ἐξυπνάδες! (Νινέττα Βολουδάκη)	211
05. Ἐγκαίνια, χαρά μεγάλη! (π. Γεώργιος Χάας)	212
06. Ποῦ πῆγε ἡ χαρά μας; (Νινέττα Βολουδάκη)	214
07. Οἱ διαταραχές τοῦ ὕπνου τῶν παιδιῶν, σοβαρό ψυ- χολογικό πρόβλημα (Μαρίνα Διαμαντῆ)	215
08. Δεύτερη Ἐνοριακή Αἰμοδοσία	217
09. Ἔνα προσκύνημα διαφορετικό ἀπό τά ἄλλα (Γωτῆρης Λαιζηνός)	218
10. Ἐνοριακές βιδήσεις	223
11. Καρταλείουργο γιά τά Χριστούγεννα	224

ἐνοριακή **ΕΥΛΟΓΙΑ**

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ Ι. Ν. ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ (Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν)

Ἀσκληπιοῦ 38 - Ἀθήνα- Τ.Κ. 106 80

Τηλέφωνο:2103612449 - Fax: 2103627037

www.agiosnikolaosasklipiou.gr

Ἐπεύθυνος Συντάξεως:

π. Βασίλειος Ε. Βολουδάκης

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΔΕΚΤΕΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΤΕΥΧΟΥΣ:

Ἀντώνιος καί Καλυψώ Γιαμπάνη

εἰς μνήμη τοῦ πατέρα τους

Παντελεήμονος Δέρβου

“Όταν τό ιερό λειπούργημα τῆς πολιτικῆς γίνεται ἐπάγγελμα

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΟΛΙΓΑΡΧΙΚΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ!

Πολύ συχνά ἀκούμε στήν ἐποχή μας ὕμνους καί ἐγκώμια γιά τό Δημοκρατικό μας πολίτευμα. Ἴδιαίτερα οἱ πολιτικοί μας ἐκθειάζουν τήν Δημοκρατία καί προβάλλουν τοὺς ἑαυτοὺς τους ὡς θερμούς ὑποστηρικτές της. Τό ἐρώτημα ὅμως εἶναι: Τί ποιότητα καί τί ἐπίπεδο Δημοκρατίας ἔχουμε τελικά στήν πατρίδα μας; Ἐχουμε ἀληθινή Δημοκρατία ἢ κάτω ἀπό τόν μανδύα τῆς Δημοκρατίας ἐργάζονται ὀρισμένοι νά ἐπιβάλλουν σιούς πολλούς τίς ἀπαιτήσεις τῶν ὀλίγων, καλυπτόμενοι, μάλιστα, πίσω ἀπό ἀνεξάρτητες Ἀρχές ὑπεράσπισης δικαιωμάτων ἢ ἀπαιτήσεις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης; Ὅταν ὅμως οἱ ὀλίγοι ἐπιβάλλουν τήν θέλησή τους καί τά Πιστεύω τους σιούς πολλούς ἔχουμε μᾶλλον ὀλιγαρχία παρά Δημοκρατία.

Εἶναι αὐτονόητο ὅτι, στήν Δημοκρατία, αὐτοὶ πού ἐκλέγονται στήν Βουλή καί καταλαμβάνουν τά πολιτικά ἀξιώματα ἐκφράζουν τόν λαό πού τοὺς ψήφισε, καί τό κόμμα πού θά βγεῖ πρῶτο καί θά σχηματίσει Κυβέρνηση ἐκφράζει τήν πλειοψηφία τοῦ λαοῦ καί καλεῖται νά ἐφαρμόσει τό πρόγραμμα γιά τό ὁποῖο ψηφίστηκε. Τί γίνεται ὅμως ὅταν συμβαίνει ἀκριβῶς τό ἀντίθετο; Ἄλλα νά ἐξαγγέρονται πρὶν τίς ἐκλογές καί ἄλλα νά ἐφαρμόζονται μετὰ τίς ἐκλογές; Καί μάλιστα, ὅταν αὐτά πού ἐφαρμόζονται, δέν ἐκφράζουν καί δέν βρίσκουν σύμφωνους οὔτε τοὺς ψηφοφόρους τῆς Κυβερνώσας παράταξης;

Ἐπάρχουν πάμπολλα παραδείγματα πού θά μπορούσε νά ἀναφέρει κανεὶς γιά νά ἀποδείξει τήν τακτική αὐτή. Ἐμεῖς θά περιοριστοῦμε νά ἀναφέρουμε δύο. Τό πρῶτο εἶναι ἡ ἀφαίρεση τοῦ θρησκευματος ἀπό τίς ταυτότητες τῶν Ἑλλήνων. Ἡ τότε Κυβέρνηση ἐπέβαλλε τό μέτρο αὐτό ἀμέσως μετὰ ἀπό ἐκλογές. Προεκλογικά ὅμως, ὅταν ἀνέλυε στόν λαό τό πρόγραμμά της δέν εἶχε ἀναφέρει ἀπολύτως τίποτε γιά τό θέμα αὐτό, προφανῶς σκεπτόμενη τό πολιτικό κόστος. Ἀλλά καί ὅταν πῆρε αὐτή τήν ἀπόφαση δέν πέρασε καθόλου τό μέτρο αὐτό ἀπό τήν Βουλή τῶν Ἑλλήνων, ὥστε νά ψηφιστεῖ ἀπό τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ λαοῦ. Ἐπεβλήθη ὡς ἀπαίτηση μιᾶς ἀνεξάρτητης Ἀρχῆς πού ὑπερ-

ασπίζεται τά δικαιώματα τῶν μειονοτήτων. Ἡ ἀρχή τῆς πλειοψηφίας, βασική ἀρχή τῆς Δημοκρατίας στίς δόξες της!

Τό δεύτερο παράδειγμα εἶναι ἡ πρόσφατη ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας καί Θρησκευμάτων νά δώσει τό δικαίωμα σέ ὅσους μαθητές δέν ἐπιθυμοῦν νά διδάσκονται τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν νά ἀπαλλάσσονται ἀπό αὐτό μέ μία ἀπλή δήλωση τῶν γονέων τους, χωρίς καμιά δικαιολόγηση. Πρόκειται σαφῶς γιά μία ἐνέργεια πού βάζει στό περιθώριο τό μάθημα τῶν θρησκευτικῶν καί τό ὑποβαθμίζει σέ σχέση μέ τά ἄλλα μαθήματα, ἀφοῦ κανείς δέν μπορεῖ νά ζητήσει ἀπαλλαγή ἀπό τά Μαθηματικά ἢ τήν Φυσική. Ἡ ἀπορία μας εἶναι: Συμφωνοῦν μ' αὐτό τό μέτρο οἱ ψηφοφόροι τοῦ Κυβερνῶντος κόμματος; Ἀλλά ποιός τούς ρώτησε; Ὅταν παίρνουμε τήν ἐξουσία δέν ἐφαρμόζουμε αὐτά γιά τά ὁποῖα μᾶς ψήφισαν, ἀλλά αὐτά πού ἀπαιτοῦν οἱ ὀλίγοι, εἴτε ἐντός εἴτε ἐκτός τῆς πατρίδος μας. Καί πάλι ἡ ὀλιγαρχία καταπίνει τήν Δημοκρατία. Δημοκρατία ἔχουμε στά λόγια, ὀλιγαρχία ἔχουμε στά ἔργα. Τελικά αὐτά πού ἐξαγγέλλονται ἀπό τούς Πολιτικούς δέν γίνονται, καί αὐτά πού γίνονται δέν προεξαγγέλλονται γιά νά μήν προκαλέσουν πολιτικό κόστος. Αὐτή εἶναι ἡ παγιωμένη τακτική πού ἐφαρμόζουν οἱ πολιτικοί μας ὅλων τῶν κομμάτων, κι ἐδῶ ταιριάζει ἀπόλυτα αὐτό πού ἔλεγε γιά τούς δημαγωγούς πολιτικούς ὁ Ὅσκαρ Οὐάιλντ: «**κοροϊδία τοῦ λαοῦ μέ τήν βοήθεια τοῦ λαοῦ καί γιά τό καλό τοῦ λαοῦ!**» Ἄν σέ ὅλα αὐτά προσθέσουμε καί τήν μεγάλη διαφθορά πού ὑπάρχει στόν χῶρο τῆς πολιτικῆς, τότε ἔχουμε σάν φυσικό ἐπακόλουθο τήν ἀδιαφορία ἄν ὄχι τήν ἀηδία τῶν πολιτῶν γιά τήν Πολιτική καί τούς Πολιτικούς, καί τόν ἐξευτελισμό τῆς Δημοκρατίας ὥστε νά ἔχουμε φθάσει στό σημεῖο νά πιστεύουμε αὐτό πού γράφει γιά τήν Δημοκρατία ὁ Ἀμερικανός λογοτέχνης Γκόρ Βιντάλ: «**Ἀπ' ὅτι φαίνεται, δημοκρατία εἶναι ἕνα σύστημα στό ὁποῖο διεξάγονται πολλαπλές ἐκλογές, μέ τεράστιο κόστος, χωρίς σοβαρό λόγο καί μέ ὑποψηφίους πού ἐναλλάσσονται.**»

Τελικά, ἔχουμε καταντήσει, νά ἀποτελεῖ ἡ Δημοκρατία τό πρόσχημα ὥστε κάποιοι νά «θρονιάζονται» σέ καρέκλες ἐξουσίας, νά ἀσκοῦν τήν ἐξουσία στό ὄνομα τοῦ λαοῦ ἀλλά ὄχι ὑπέρ τοῦ λαοῦ, νά ἀποφασίζουν μέ βάση τίς πολιτικές σκοπιμότητες καί ὄχι τά συμφέροντα τοῦ ἔθνους μας, καί νά ἔχουν ὡς βασική ἐπιδίωξή τους, στήν καλύτερη περίπτωση, τήν ἐπανεκλογή τους, καί στήν χειρότερη, τόν γρήγορο πλουτισμό τους.

Ὅπως γράφει σέ ἄρθρο του μέ τίτλο «**Ἔτσι πεθαίνουν οἱ Δημοκρατίες**» ὁ Γάλλος Καθηγητής Κοινωνιολογίας Ἀλέν Τουρέν: «**Σχεδόν παντοῦ**

τά μαζικά κόμματα παίζουν όλο και λιγότερο ένα ρόλο αντιπροσώπευσης και όλο και περισσότερο ένα ρόλο κατάκτησης και αξιοποίησης της εξουσίας. Καταλήγουν επομένως να παραχωρούν περισσότερη έλευθερία σέ εκείνους τούς παράγοντες πού άποβλέπουν πάνω άπ' όλα στήν καριέρα τους και στόν προσωπικό τους πλουτισμό. Αύτή ή άπώλεια αντιπροσωπευτικότητας εΐναι σήμερα πολύ όρατή... Στίς χώρες μας, ό κίνδυνος μιās δικτατορίας εΐναι λιγότερο πιθανός άπό εκείνον τής πολιτικής διαφθοράς, δηλαδή τής άπώλειας ύπευθυνότητας άπό μέρος τών πολιτικών, οί όποιοι αΐσθάνονται όλο και λιγότερο έκλεγμένοι και όλο και περισσότερο έπαγγελματίες, λιγότερο έκπρόσωποι και περισσότερο ίθύνοντες.» (βλέπε “Κυριακάτικη Έλευθεροτυπία”, 6 Ίουλίου 2008, σελ. 38)

Μέσα σέ αύτές τίς συνθήκες ή άνάγκη νά επανέλθει τό ήθος και ή άνιδιοτέλεια στόν χώρο τής πολιτικής εΐναι περισσότερο άπό ποτέ έπιτακτική. Τό άποζητάει όλόκληρος ό λαός.

Σέ αντίθετη περίπτωση, όχι μόνο οί Δημοκρατίες θά πεθάνουν, αλλά και όλόκληρα έθνη θά σβήσουν άπό τόν παγκόσμιο χάρτη. Και αύτό δέν τό λέμε μόνο έμείς, πού βρισκόμαστε στόν χώρο τής Έκκλησίας, τό έπισημαΐνουν και οί ειδικοί έπιστήμονες πού άσχολοΐνται μέ αύτά τά θέματα.

Γιά παράδειγμα ό Ίταλός Καθηγητής πολιτικής έπιστήμης στό Πανεπιστήμιο τού Τορίνο Άλφιο Μαστροπάολο γράφει: «Ίδιαίτερη προσοχή άξΐζουν ή κουλτούρα και τό ήθος τών πολιτικών. Η πολιτική φροντΐζει για τίς ύποθέσεις τού Κοινωνικού συνόλου. Και, στή δημοκρατία, ή πολιτική εΐναι ύποχρεωτικά μιá άνιδιοτελής προσφορά στό κοινωνικό σύνολο. Στά μάτια τού μεγάλου κοινού τό πολιτικό έπάγγελμα δέν εΐναι, δέν μπορεί νά εΐναι, ένα έπάγγελμα σάν τά άλλα. Μέ κίνδυνο νά φανοΐμε παλιομοδίτες, πρέπει νά ποΐμε ότι έχει κάτι τό ιερό, προϋποθέτει μιá δόση “πάθους”. Και εΐναι και αύτή μιá διάσταση πού πρέπει νά άποκατασταθεί, αν θέλουμε ειλικρινά νά άναχαιτίσουμε τήν είσβολή τού χρήματος. Άλλη μιá φορά, αν οί καλοί νόμοι εΐναι έπιθυμητοί, τά καλά ήθη εΐναι άναγκαΐα.»

Μετά άπ' όλα αύτά τά σπουδαΐα πού γράφει ό κ. Καθηγητής προκύπτει τό έρώτημα: –Ποιός μπορεί νά ένσαρκώσει όλα αύτά τά χαρακτηριστικά πού πρέπει νά έχει ό σωστός πολιτικός; Ποιός μπορεί νά δει τήν πολιτική όχι σάν ένα κοινό έπάγγελμα και σάν μέσο πλουτισμού αλλά σάν κάτι τό ιερό, σάν μιá ιερή άποστολή πού έχει βασικό της χαρακτηριστικό τήν άνιδιοτελή προσφορά στό κοινωνικό σύνολο; Κατά τήν ταπεινή μας γνώμη μόνο ένας άνθρωπος πού πιστεύει αληθινά

στόν Θεό μπορεί νά ἐνσαρκώσει τό πρότυπο αὐτό τοῦ πολιτικοῦ πού περιγράφει ὁ κ. Ἄλφιο. Ματαιοπονοῦμε νά περιμένουμε ἀπό ἀνθρώπους πού στέκονται ἀπέναντι ἀπό τόν Θεό καί τόν πολεμοῦν, πού ἀναγνωρίζουν μόνο τήν δική τους ἐξουσία καί ὄχι τήν ἐξουσία τοῦ Θεοῦ, ματαιοπονοῦμε νά περιμένουμε ἀπό αὐτούς νά ἐνσαρκώσουν ὅλα αὐτά πού ἐπιβάλλεται νά ἔχει ὁ σωστός πολιτικός. Μόνο ἀπό ἀνθρώπους πού ἔχουν ἠθικό περιεχόμενο καί φόβο Θεοῦ, πού εἶναι ζυμωμένοι μέ τήν πίστη καί τίς παραδόσεις τοῦ λαοῦ μας μόνο ἀπό αὐτούς μπορούμε νά περιμένουμε ἀνιδιοτελεῖ προσφορά καί σεβασμό στίς ἀξίες τοῦ λαοῦ. Μόνο ἀπό αὐτούς πού ἀκοῦνε μέ εὐλάβεια καί προσοχή τά λόγια τοῦ Χριστοῦ: «οἶδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καί οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. Οὐχ οὕτως ἔσται ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὅς ἐάν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ἔσται ὑμῶν διάκονος, καί ὅς ἐάν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔσται ὑμῶν δούλος· ὡσπερ ὁ Υἱός τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλά διακονῆσαι καί δοῦναι τήν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντί πολλῶν.» (Ματθ. 20, 25)

Χρειαζόμαστε πολιτικούς πού θά ἔχουν τό Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ ἀλάνθαστο ὁδηγό στίς σκέψεις καί στίς ἀποφάσεις τους. Αὐτούς ἀξίζει νά τούς ἔχουμε ἡγέτες καί ἀρχηγούς μας. Ἀπό αὐτούς μόνο ἔχουμε σάν ἔθνος τήν ἐλπίδα νά σεβαστοῦν ἐμᾶς, τά παιδιά μας καί τήν Δημοκρατία μας.

π. Πασχάλης Γρίβας

ΤΟ ΠΙΣΤΕΥΩ ΜΑΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΑΥΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ

Τό ἐξαιρετικό μηνιαῖο περιοδικό τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικοπόλεως, «ΛΥΧΝΙΑ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ», στό τεῦχος τοῦ Ἰουνίου 2008, περιλαμβάνει ἕνα σημαντικό ἄρθρο μέ τίτλο «Πολιτικός Γάμος καί Ἐκκλησία», στό ὁποῖο ἐπισημαίνεται ἡ ἀλήθεια ὅτι στόν χριστιανό δέν δικαιολογεῖται ἡ φαρισαϊκή ἀσυμφωνία πίστεως καί προσωπικῆς ζωῆς, ἀλλά ἀπαιτεῖται ἀπόλυτη ἐναρμόνιση τῶν λόγων, τῶν ἔργων καί τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς του μέ τήν πίστη τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας. Παραθέ-

του με αὐτούσιο τό ἄρθρο εὐθύς ἀμέσως:

“ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Μπορεῖ ἓνας ὀρθόδοξος χριστιανός νά κάμει πολιτικό γάμο;

* * *

Ἄς ἰδοῦμε, πὼς ἀπάντησε στό ἐρώτημα, ἓνας μεγάλος πολιτικός τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος, τό 1930:

«... Ἦμπορεῖ κανεῖς νά εἶναι Χριστιανός καί νά μή θέλῃ νά κάμῃ ἱεροτελεστία, ἀλλά δέν ἦμπορεῖ νά εἶναι ὀρθόδοξος, διότι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία θεωρεῖ τόν γάμον μυστήριον. Δέν ἦμπορεῖς, κύριε, νά μοῦ λέγῃς ὅτι εἶσαι χριστιανός ὀρθόδοξος, ἐφ’ ὅσον δέν δέχεσαι τά δόγματα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Δέν λέγω, ὅτι εἶσαι ὑποχρεωμένος νά κάμῃς δήλωσιν ἐνώπιον τοῦ ληξιάρχου, ὅτι εἶσαι χριστιανός ὀρθόδοξος, ἀλλ’ ἀφ’ ἧς στιγμῆς ὁμολογεῖς σαυτόν ὀρθόδοξον χριστιανόν, ὀφείλεις νά τελέσῃς τό μυστήριον τοῦ γάμου, διότι ἄλλως δέν ἀνήκεις πραγματικῶς εἰς τό ποίμνιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἄλλά νά μή μοῦ λέγῃς κανεῖς ὅτι θέλει καί ὀρθόδοξος χριστιανός νά εἶναι, ἀλλά νά μή κάμῃ τόν γάμον μέ ἱεροτελεστία [...].

Ἐνῶ εἶμαι πλήρως σύμφωνος ὑπέρ τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως, λέγω μόνον εἰς τόν πολίτην νά εἶναι καί αὐτός εἰλικρινής. Τοῦ λέγω: Θέλεις τήν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεώς σου; Τήν ἔχεις. Ἄλλά μή μοῦ λέγῃς ὅτι εἶσαι χριστιανός ὀρθόδοξος, ἐφ’ ὅσον δέν ἀναγνωρίζεις καί τά δόγματα καί τά μυστήρια τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας»!

* * *

Ἄν ἓνας πολιτικός εἶχε γνώμη τέτοιας κρυστάλλινης σαφήνειας, πόσο περισσότερο ἐμεῖς οἱ χριστιανοί ὀφείλουμε νά ἔχουμε τήν ἴδια θέσῃ ἐπάνω στό τόσο σπουδαῖο αὐτό θέμα!

Λοιπόν. Κατάλαβέ το:

Δέν μπορεῖς ἄλλος νά εἶσαι ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, καί ἄλλος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Ἄν πιστεύεις στόν Χριστό, Τόν ὁμολογεῖς.

Ἄν δέν θέλεις νά Τόν ὁμολογεῖς στήν ζωή σου, μέ τήν ζωή σου, κάτι δέν πάει καλά μέ σένα! Ἦ μάλλον, σύ δέν πᾶς καλά!

Τά λόγια, τά ἔργα, ὁ τρόπος τῆς ζωῆς μας, πρέπει νά εἶναι ἔκφραση τοῦ ἐσωτερικοῦ μας κόσμου. Ἦ ὄχι;

Γιά τήν ἀντιγραφή
Ἄρχιμ. Νίκων Κουτσίδης»

ΕΝΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ ΠΟΙΗΤΙΚΟΥ: ΤΟ ΠΡΟΣΕΥΧΗΤΑΡΙΟ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΟΘΩΝΟΣ Γ΄

Τὸ 1994 ἡ κρατικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Βαυαρίας ἀπέκτησε σὲ δημοπρασία ἓνα σπάνιο χειρόγραφο τοῦ 10ου αἰῶνος, τὸ «Βασιλικὸ Προσευχητάριο τοῦ Ὁθωνος Γ΄.

Ὁ Ὁθων Γ΄, γιὸς τοῦ Ὁθωνος Β΄ καὶ τῆς πριγκιπίσσης τοῦ Βυζαντίου Θεοφανοῦς χρίσθηκε Γερμανὸς Βασιλεὺς σὲ ἡλικία 3 ἐτῶν, τὰ Χριστούγεννα τοῦ 983. Ἀμέσως μετὰ τὴν χρίση του στὸ Aachen τῆς Γερμανίας ἔφθασε ἡ εἶδηση τοῦ θανάτου τοῦ πατέρα του, Ὁθωνος Β΄, ἀπὸ τὴ Ρώμη, ὅπου βρισκόταν σὲ ἐκστρατεία ἐνάντιον Ἰταλῶν ἐπαναστατῶν.

Γιὰ νὰ μὴ χαθῆ ἡ διαδοχὴ καὶ νὰ μὴν ἀναρριχηθῆ στὸν θρόνον, ὁ Heinrich, ὁ δούκας τῆς Βαυαρίας καὶ Καρεντίας, ὁ ξάδελφος τοῦ Ὁθωνος Β΄, ἀνέλαβε ἡ Θεοφανῶ τὴν διακυβέρνηση τοῦ ὑπολείμματος τῆς πάλαι ποτὲ ἐνδόξου «Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας Γερμανικοῦ Ἔθνους» τοῦ Καρλομάγνου, στὴ θέση τοῦ κοιμηθέντος συζύγου τῆς καὶ τοῦ ἀκόμα ἀνηλίκου γιοῦ τῆς, τὸν ὁποῖον ὁμως προετοίμασε συστηματικὰ γιὰ τὴ διαδοχὴ τοῦ θρόνου, ἐξασφαλίζοντάς του μιὰ γιὰ τὰ τότε δεδομένα –ἰδιαίτερα στὴ Δύση– ἐξαιρετικὴ μὀρφωση καὶ ἐμπνέοντάς του φόβο Θεοῦ καὶ βαθεῖα εὐλάβεια.

Μὲ αὐτὸν τὸν “ἐξοπλισμό” ὁ Ὁθων Γ΄, σὲ ἡλικία μόλις 12 ἐτῶν, μετὰ τὸν θάνατο τῆς μητέρας του, κυβέρνησε τὴν αὐτοκρατορία γιὰ μιὰ δεκαετία, μέχρι τὸν πρῶτο θάνατό του τὸ 1002, σὲ ἡλικία 21 ἐτῶν.

Ἐνα ἀπὸ τὰ σπουδαῖα βοηθήματα ποὺ ἔδωσε ἡ Θεοφανῶ στὸν γιό τῆς μετὰ τοῦ 983 καὶ τοῦ 990 εἶναι τὸ μοναδικὸ γνωστὸ βασιλικὸ Προσευ-

χητάριο, με ψαλμούς και προσευχές, τις οποίες επέλεξε ή και συνέγραψε ή ίδια ή Θεοφανώ μαζί με τον Πνευματικό της, τον τότε επικεφαλής της Έκκλησίας της Γερμανίας, τον Άρχιεπίσκοπο του Mainz, Willigis. Το Προσευχητάριο αυτό είναι γραμμένο σε μοσχαρίσια περγαμνή με χρυσό μελάνι σε πορφυρό φόντο. Θα παραθέσουμε έδω την είδικα για τον νεαρό βασιλέα γραμμένη πρωϊνή προσευχή, ή οποία αναγράφεται στο φύλλο 35 του προσευχηταρίου (βλ. φωτογραφία) σε μετάφραση από το Λατινικό πρωτότυπο: «Προσευχήσου· Το πρωϊ, όταν σηκώνομαι, κατεύθυνε το βλέμμα Σου σε μένα, Κύριε, και κυβέρνησε όλες τις πράξεις μου και τα λόγια μου και τις σκέψεις μου, για να περάσω όλη την ήμέρα σύμφωνα με το θέλημά Σου. Δός μου, Κύριε, έν τω φόβω Σου μετάνοια καρδιάς, ταπεινότητα φρονήματος, καθαρότητα συνειδήσεως, για να περιφρονώ τα γήϊνα, για να άτενίζω τα ούράνια, για να μισώ την άμαρτία και να αγαπώ τη δικαιοσύνη. Άφάιρεσε από έμένα, Κύριε, λαιμαργία, σφοδρή έπιθυμία σαρκικών όρμων, φιλοχρηματία, καταστροφική δύναμη της όργης, λύπη του νυν αίωνος, άκηδία νοός και κενή και μάταια εύδαιμονία».

Με αυτό τον τρόπο γαλούχησε ή Θεοφανώ τον γυιό της, μεταφέροντας το πνεύμα του Βυζαντίου στη Δύση. Και ό γυιός έφήρμοσε τη νοουθεσία της. Μια σύγχρονη του ιστορική πηγή, ή Vita Bernwardi, δηλ. ό βίος του Άρχιεπισκόπου του Hildesheim, Bernward, ό όποιος είχε, κυρίως μετά τον θάνατο της Θεοφανούς, το διπλό ρόλο του διδασκάλου και του Πνευματικού του νεαρού βασιλέως, μάς έξιστορεί: «Στερημένος και των δύο γονέων ό βασιλεύς έμπιστεύθηκε έξ όλοκλήρου στην καθοδήγηση του διδασκάλου του. Κατόπιν της συμβουλης του έζέτασε όλα, όσα άλλοι του είπαν κολακευόντάς τον... Συχνά κάθονταν από κοινού, μια στην οίκία του βασιλέως, μια στο Έπισκόπου και συζητούσαν για νομικές υποθέσεις και ζητήματα διακυβερνήσεως του κράτους. Για παράδειγμα σε θέματα στρατού· όπως συμβαίνει συχνά του εί-

παν οἱ μὲν ὅτι πρέπει νὰ ἐνισχυσθῆ μιὰ πολιορκία, οἱ δὲ ὅτι θὰ ἦταν προτιμώτερο νὰ τὴν σταματήσουν. Τότε ὁ βασιλεὺς βρῆκε τὸν ἐπίσκοπο ἰδιαίτερος καὶ τὸν ρώτησε, τί ὀφείλει νὰ πράττῃ.... Ὅ,τι δίσταζε ὁ εὐσεβῆς αὐτοκράτωρ νὰ ἐμπιστευθῆ σὲ ἓνα ἔγγραφο ἢ σὲ κάποιον ἀγγελιοφόρο, τὸ ἐμπιστεύθηκε στὴν βαθειὰ ἐχεμύθεια τοῦ ἐμπίστου ἐπισκόπου, γιὰ νὰ τὸ ζυγίσῃ στὴ ζυγαριὰ τῆς ὄντως σοφίας.»

Ἐκεῖ στὴ Δύση ὁ νεαρὸς βασιλεὺς δὲν βρῆκε κατανόηση. Τὸ φρόνημά του αὐτὸ τὸ θεωροῦσαν πολλοὶ σύγχρονοὶ του ὡς κάτι τὸ ξένο. Τὰ σχέδιά του γιὰ τὴν *renovatio imperii Romanorum*, γιὰ τὴν ἀνακαίνιση τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας στὴ Δύση μὲ τὸ πρότυπο τῆς Ἀνατολικῆς, τῆς λεγομένης Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, τὰ θεωροῦσαν γεννήματα ἀρρωστημένου μυαλοῦ καὶ φαντασιώσεις.

Ὁ βασιλεὺς ἔβλεπε τὴν ἐπίγεια βασιλεία ὡς στάδιο προετοιμασίας γιὰ τὴν ἐπουράνια βασιλεία, ὡς στίβο γιὰ τὴν ἀπόκτηση ἀρετῶν μὲ σκοπὸ τὴν σωτηρία. Πολλάκις διακήρυτε πὼς «ὄλα τὰ γήϊνα εἶναι μάταια». Γι' αὐτὸ καὶ ἔδωσε ἐντολὴ νὰ κεντηθοῦν στὴν ἐπίσημη αὐτοκρατορική του περιβολὴ σκηνὲς ἀπὸ τὴν Ἀποκάλυψη!

Οἱ συμπατριῶται του τὰ εἶδαν ἀλλιῶς τὰ πράγματα: «Ἔχασε μιὰ μεγάλη κληρονομιά, ἀκολούθησε τὶς φαντασιώσεις του, περιβαλλόταν ἀπὸ ἀκαδημαϊκοὺς καὶ ἀλλοεθνεῖς, ὑπήκουσε σὲ ἀκατάλληλους ἀνθρώπους». Ἡ κατὰ τὴν κρίση ἀλλοῦ: «Ἦταν μεγάλη ἀτυχία γιὰ τὸ Γερμανικὸ Ἔθνος ὅτι αὐτὸς ὁ ταλαντοῦχος διάδοχος τοῦ θρόνου αἰσθάνθηκε περισσότερο Ἑλλῆν καὶ Ρωμαῖος παρὰ Γερμανός, καὶ ὅτι ἀτένιζε ὡς ἰδανικὸ τὸν πολιτισμὸ τοῦ Βυζαντίου».

Αὐτὴ εἶναι ἡ κρίση τῶν ψυχρῶν ὀρθολογιστῶν ἐθνικιστῶν τῆς Δύσεως. Ἔτσι ἔφραξαν τὸν δρόμο στὸν ἐξ Ἀνατολῶν ἀέρα, μὲ ἀποκορύφωμα μετὰ ἀπὸ λίγες δεκαετίες τὸ Σχίσμα καὶ τὸν Παπικὸ ὀλοκληρωτισμὸ.

Ἐμεῖς ὅμως, πὸν ἀνήκουμε στὴν καθ' ἡμᾶς Ἀνατολή, πὸν δὲν ἔχουμε ἀποκοπεῖ ἀπὸ τὴν πνευματικότητα, τὴν πίστη καὶ τὴν εὐσέβεια τῶν Βυζαντινῶν προγόνων, πρέπει νὰ ζαναδώσουμε στὰ χέρια τῶν πολιτικῶν μας τὸ Προσευχητᾶριο τοῦ βασιλέως. Ἐμεῖς πρέπει νὰ τοὺς ζαναδιδάξουμε τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ ὅτι «χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν». Καὶ ἐὰν αὐτὴ ἡ προσπάθεια δὲν καρποφορήσῃ, ἔχουμε ὄχι μόνο τὸ δικαίωμα ἀλλὰ καὶ τὴν ὑποχρέωση νὰ τοὺς ποῦμε ὅτι εἶναι περισσότερο Γερμανοὶ παρὰ Ἑλληνες καὶ Ρωμιοί, ἄρα ξένοι τοῦ πνεύματος τοῦ τόπου μας, καὶ ὅτι κακῶς φέρουν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ «Ἑλληνοῦ Χριστιανοῦ».

π. Γεώργιος Χάας

Σημείωση τοῦ Περιοδικοῦ: Ὁ π. Γεώργιος Χάας εἶναι Γερμανικῆς καταγωγῆς.

Ο ΚΑΛΥΤΕΡΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΝΑ “ΠΟΥΛΑΣ” ΕΞΥΠΝΑΔΕΣ!

Μιά εβδομαδιαία Βρετανική έφημερίδα, δημοσίευσε ένα άρθρο με τον τίτλο «έφθασε ή εξέλιξη στο τέλος της;» Σ’ αυτό το άρθρο, γράφονται οι θεωρίες των διαφόρων γενετιστών, οι οποίοι ανησυχούν για το πώς θα είναι ή ανθρωπότητα σε ένα εκατομμύριο χρόνια!

Άλλοι λένε πώς θα εξελιχθούμε σε ένα είδος υπερανθρώπων. Άλλοι πάλι, υποστηρίζουν ότι θα αποσποδοδρομήσουμε πολύ πίσω στη σκάλα της εξέλιξης και θα γίνουμε ένα είδος αποχαυνωμένων υπανθρώπων. Ένας όμως απ’ τους πιο γνωστούς γενετιστές, ο Steve Jones, υποστηρίζει πώς, ούτε λίγο ούτε πολύ, θα μείνουμε ακριβώς όπως είμαστε τώρα! Σε μία πρόσφατη διάλεξή του, ό εν λόγω επιστήμονας, είπε πώς, οι δυνάμεις οι οποίες επέβαλλαν αρχικά την εξέλιξη των ειδών, δεν έχουν πλέον λόγο ύπαρξης, γιατί ή καλοζωία των δυτικών κοινωνιών έχει εξαλείψει τή φυσική ανάγκη παραγωγής ανθρώπων που ή πρέπει να είναι ικανοί να επιβιώσουν σε σκληρές συνθήκες. Κατά κάποιο τρόπο, δηλαδή, μπορέσαμε να νικήσουμε τή απειλή του θανάτου, επειδή ζούμε καλά και ζούμε και περισσότερο, όπως επίσης επειδή όλο και περισσότεροι άνθρωποι μεγάλης ηλικίας τεκνοποιούν και, άρα, τά γονίδιά τους δεν έχουν τό σφριγος που απαιτείται για να εξελιχθούν οι επόμενες γενεές των ανθρώπων!...

Μου είναι αδύνατο να καταλάβω πώς, άνθρωποι που θεωρούν τον εαυτό τους όρθολογιστή και επιστήμονα, μπορούν και να τον ξεγελούν με τέτοιες παιδαριώδεις θεωρίες. Κι’ ακόμα περισσότερο αδύνατο μου είναι να καταλάβω πώς μπορούν να ασχολούνται με τήν κατάσταση του ανθρώπινου είδους σε ένα εκατομμύριο χρόνια, τή στιγμή που, σήμερα, τώρα, αυτό τό χρόνο, 1141 απ’ τά 5.487 είδη ζώων που υπάρχουν στον πλανήτη, εξαφανίζονται με ταχύτατους ρυθμούς και 188 έχουν ήδη εξαφανιστεί. Κι αυτά είναι μόνο τά θηλαστικά, χωρίς τά έντομα και τά έρπετά και τά ψάρια και –βέβαια- χωρίς τά φυτά! Κι όμως, περιμένουμε τήν ανθρωπότητα να ύπάρχει σε ένα εκατομμύριο χρόνια κι ανησυχούμε και για τήν εξέλιξή της!!!

Βέβαια, αν τό σκεφτεί κανείς καλά, αυτός είναι ό καλύτερος τρόπος να «πουλάς» έξυπνάδες και να θεωρείς τον εαυτό σου σπουδαίο επιστήμονα. Μήπως ύπάρχει περίπτωση να σε περιμένει κανείς ένα εκατομμύριο χρόνια για να σου πει ότι οι θεωρίες σου είναι λάθος;

Νινέττα Βολουδάκη

ΕΓΚΑΙΝΙΑ, ΧΑΡΑ ΜΕΓΑΛΗ!

Μια νέα σελίδα γυρίσαμε στην ιστορία του Ένοριακού μας Φιλοπτώχου Ταμείου, στις 25 Σεπτεμβρίου με τα εγκαίνια του ιδιόκτητου πλέον νέου Κέντρου Ένοριακής Άγάπης, επί της οδού Τηλεμάχου 12.

Σε άμύσφαιρα ιδιαίτερα χαρμόσυνη και σε αίθουσα κατάμεστη από ένοριτες του Ναού μας, με την τοπική και την πνευματική έννοια, τελέσαμε τον Άγιασμό των εγκαίνιων με τον Αίδεσιμολογιώτατον πρωτοπρ. π. Εύτυχιον Κονταδάκην ως εκπρόσωπον του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου μας.

Έκτος από τους ιερείς του Ναού, τούς επιτρόπους και τά μέλη του Ε.Φ.Τ., μās τίμησαν με την παρουσία τους ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαδαγασκάρης κ. Ίγνάτιος, ο Πανοσιολογιώτατος Άρχιμ. π.

Μελέτιος Βαδραχάνης από την Πτολεμαΐδα και ο Αίδεσιμολογιώτατος πρωτ. π. Ήλιος Στεφόπουλος, συνταξιούχος πρώην έφημέριος του Ναού μας και επί σειρά έτων Πρόεδρος του Ε.Φ.Τ.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ Ἀγιασμοῦ, ὁ π. Εὐτύχιος μᾶς μετέφερε τὶς εὐχὰς τοῦ Μακαριωτάτου καὶ μᾶς ἐνίσχυσε μὲ τὸ ἱστορικὸ τοῦ Κέντρου Ἐνοριακῆς Ἀγάπης τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Λουκᾶ Πατησίων, γιὰ τὸ ὁποῖο ἔχει τὴν εὐθύνη καὶ τὸ ὁποῖο ξεκίνησε μὲ μιὰ δωρεὰ 200.000 δραχμῶν καὶ ἔφθασε νὰ γίνῃ, μὲ τὴ βοήθεια “πωχῶν ἀνθρώπων” –ὅπως εἶπε χαρακτηριστικὰ– ἐπαώροφο κτίριο, τὸ ὁποῖο στεγάζει πολλαπλὲς δραστηριότητες τοῦ ἐκεῖ Ε.Φ.Τ. Εὐχήθηκε αὐτὸ τὸ νέο «στολίδι τῆς ἐνορίας» μας νὰ ἔχῃ παρόμοια ἀνθοφορία καὶ νὰ ἀγκαλιασθῇ ἀπὸ τοὺς ἐνορίτες μας.

Στὴν ἴδια ἐλπιδοφόρα συχνότητα κυμάνθηκε καὶ ἡ ἐγκάρδια καὶ πλήρης ταπεινότητος προσλαλιὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μαδαγασκάρης, ὁ ὁποῖος περιέγραψε τὶς διαστάσεις πὺν πῆρε μὲ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ ἢ διακονία τῶν ὄντως πάμπωχων ἀνθρώπων τῆς ἱεραποστολικῆς του περιφερείας, μπροστὰ σὶς διαστάσεις τῆς ὁποίας, ἡ δική μας προσπάθεια μοιάζει μὲ ἀσήμαντη μινιατούρα, ἀλλὰ μὲ μεγάλες προοπτικές.

Ἔχοντες βαθεῖα συναίσθησι ὅτι ἐμεῖς οἱ νεώτεροι δὲν κάναμε κάτι σπουδαῖο, ἀλλὰ βρεθήκαμε ἀπλῶς διαχειριστὲς τῶν καρπῶν πὺν μᾶς ἄφησαν οἱ προγενέστερες διοικήσεις τοῦ Ε.Φ.Τ. θέλαμε νὰ τιμήσουμε τοὺς δύο προκατόχους μας στὴν προεδρία τοῦ Ε.Φ.Τ., τοὺς πρωτοπρ. π. Ἡλίαν Στεφόπουλον καὶ π. Φίλιππον Μίσην μὲ ἀναμνηστικὲς περγαμηνὲς καὶ ἓνα μικρὸ προσωπικὸ δῶρο, ἐκφράζοντας ἔτσι τὴν εὐγνωμοσύνη μας πρὸς ἐκείνους τοὺς πρὸ ἡμῶν κυβερνήτες τοῦ σκάφους τοῦ Ε.Φ.Τ., ἀλλὰ κυρίως πρὸς τὸν Πηδαλιούχο Ἅγιό μας, τὸν Ἅγιο Νικόλαον.

Στὴ χαρούμενη ἀτμόσφαιρα συνέβαλαν καὶ τὰ τετράστιχα τοῦ “συνταξιούχου” συνεφημερίου μας μὲ τὴν ποιητικὴ φλέβα, τοῦ π. Νικολάου Φίλια.

Τὸ ἐπίσημο μέρος τῶν ἐγκαινίων ἔκλεισε ὁ προϊστάμενος τοῦ Ναοῦ μας πρωτ. π. Βασίλειος Βολουδάκης τονίζοντας ὅτι κάθε ἐπὶ μέρος ἔργο τῆς Ἐκκλησίας εἶναι συγχρόνως καὶ κοινὸ ἔργο ὄλων μας, καὶ εὐχήθηκε αὐτὴ ἡ διακονία τῶν συνανθρώπων μας νὰ μὴν εἶναι ἀπλῶς ἀλτρουϊστικὴ ὑποχρέωση ἀλλὰ νὰ ἀποτελῇ συνέχεια τοῦ λειτουργικοῦ καὶ πνευματικοῦ ἔργου τῆς ἐνορίας μας, κάτι γιὰ τὸ ὁποῖο εἶναι βέβαιος, βλέποντας –ὅπως εἶπε– τὸ ἀναλόγιο τῆς ἀναγνώσεως στὸν χῶρο τῆς τραπεζαρίας.

Ἀκολούθησε κέρασμα καὶ ἐν συνεχείᾳ παρατέθηκε δεῖπνο μὲ σπιτικὰ ἐδέσματα φτιαγμένα μὲ πολλὴ ἀγάπη καὶ μεράκι ἀπὸ τὶς κυρίες τοῦ Φιλοπώχου μας.

π. Γεώργιος Χάας

ΠΟΥ ΠΗΓΕ Η ΧΑΡΑ ΜΑΣ;

Τὸν τελευταῖο μῆνα –περίπου- οἱ παγκόσμιες οικονομικές εἰδήσεις ἔχουν σπεῖρει ἓνα κῦμα πανικοῦ, σ' ὀλόκληρο τὸν πλανήτη. Ἡ οἰκονομία τοῦ κόσμου μοιάζει νά καταρρέει. Τό φόβητρο τῆς φτώχειας, τῆς ἀνεργίας, τῆς μιζέριας, κυνηγάει τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς γίνεται ὁ ἐφιάλης τῆς μέρας καί τῆς νύχτας. Βέβαια, αὐτός ὁ ἐφιάλης δέν ποιεῖ οὔτε στό ἐλάχιστο τοὺς μεγάλους Οἴκους Μόδας, ρολογιῶν καί κοσμημάτων, νά ἐπιδίδονται σ' ἓνα καταιγισμό ἐπιδείξεως προκλητικῆς χλιδῆς, ἀλλ' αὐτό ἄς τό ἀφήσουμε στήν ἄκρη πρὸς τό παρόν.

Στή χώρα μας φαίνεται ὅτι, μέχρι στιγμῆς, τὰ χάλια μας δέν μποροῦν νά χειροτερέψουν περισσότερο, κι ὁ ἀντίκτυπος τῆς γενικῆς κρίσης εἶναι κάπως πρὸ περιορισμένος. Διάβαζα, μάλιστα, τὴν προηγούμενη ἐβδομάδα ὅτι, ἡ ντόπια ἀντίδραση στήν παγκόσμια οικονομική κρίση ἦταν οἱ σαββατιάτικες οὐρές στά ἀκριβά καταστήματα στό Κολωνάκι! Ἀναμενόμενη ἀντίδραση! Γιά σκεφτεῖτε τί δυστυχία μᾶς περιμένει, ἂν πρέπει νά πληρώσουμε τίς de signer τσάντες μας ἀπὸ 1.500 εὐρώ πού κοστίζουν τώρα, 2.000 ἢ καί παραπάνω! Πῶς θά ἀντέξουμε τέτοια δυστυχία; Γι' αὐτό πρέπει ὅλοι νά τρέξουμε νά προλάβουμε τίς «χαμηλές» τιμές!...

Πέρα ὅμως ἀπὸ τὰ ἀστεῖα, αὐτὴ ἡ διεθνῆς ἀναταραχὴ μᾶς ἔκανε κι ἓνα καλό. Μᾶς ἔδωσε δικαιολογία γιὰ τὴ συνεχῆ γκρίνια μας, τὴ διαρκῆ ἀνησυχία μας, τὴν ἔλλειψη ἡρεμίας καί χαρᾶς πού μᾶς ἔχει γίνει κάτι τό τόσο φυσικό, ὥστε πάσαμε καί νά ἀνησυχοῦμε πιά. Καί τί λέω, ὄχι μόνο δέν ἀνησυχοῦμε, ἀλλὰ τό κατοχυρώσαμε καί θεωρητικά, ὅπως ἔλεγε κάποιος «διανοούμενος»: «ὅποιος εἶναι εὐτυχισμένος στίς μέρες μας, ἢ ἀναίσθητος εἶναι, ἢ τρελός»! Χάθηκε, δηλαδή, καί ἡ φυσικὴ στὸν ἄνθρωπο νοσταλγία τῆς χαρᾶς τοῦ Παραδείσου, ἡ ἐνστικτώδης ἐπιθυμία νά εἶναι χαρούμενος μέ τὴ ζωὴ του, σέ εἰρήνη μέ τὸν ἑαυτό του καί τοὺς ἄλλους. Καί ὀνομάσαμε τὴν ὑγεία τρέλα, καί τὴν τρέλα ὑγεία! Κι ἔτσι, «βρήκαμε τὴν ὑγεία μας», πού λέει καί ὁ λαός.

Ἡ ἐποχὴ πού ζοῦμε, εἶναι μιὰ ἐποχὴ γεμάτη ἀπὸ τόσες ἀνέσεις καί τόσα ὑλικά ἀγαθὰ καί τόσες διευκολύνσεις, ὥστε θά μᾶς ζήλευε ὀποιοσδήποτε ἄνθρωπος ἄλλων ἐποχῶν. Σκεφτόσαστε νά μιλοῦσε κάποιος στοὺς ἀνθρώπους πού ἔκοβαν ξύλα καί ἀναβαν φωτιά γιὰ νά ζεσάνουν νερό, ἢ νά μαγειρέψουν ἢ νά πλύνουν τὰ ροῦχα τους, γιὰ τό διακόπη πού πατᾶς καί ἀνάβει φῶς, γιὰ τὸν ἄλλο διακόπη πού σοῦ μαγειρεύει τό φαγητό καί γιὰ τό σιδερένιο κουτί μέ τό κουμπί πού στριφογυρίζει καί σοῦ πλένει τὰ ροῦχα; Αὐτὴ δέν

είναι ή φιλοσοφία τής τεχνολογίας και τής «προόδου», νά κάνουν, δηλαδή, τή ζωή τών ανθρώπων εύκολη και εύχάριστη και ξεκούραστη, ώστε όλοι μας νά είμαστε εύχαριστημένοι και νά έχουμε χρόνο για πράγματα και ασχολίες πού μᾶς εύχαριστοῦν; Γιατί, λοιπόν δέν μπορούμε νά είμαστε ούτε σάν τούς παλιούς ανθρώπους, πού ξεκινούσαν τή μέρα τους μέ τήν ανατολή τοῦ ἡλίου και δούλευαν αδιάκοπα μέχρι τή δύση τοῦ ἡλίου, μέ αγάπη για τή δουλειά ή τήν τέχνη τους, μέ μεράκι, μέ χαρά, μέ πληρότητα; Τί έγινε και, χρόνο μέ τό χρόνο γινόμαστε ολοένα και πίο ανικανοποίητοι, πίο ανήσυχοι, πίο σκυθρωποί, πίο δυστυχημένοι; Μᾶς φταίει ή οικονομική κρίση; Μά και πριν απ' αὐτήν ἔτσι είμαστε και, μετά απ' αὐτήν, ἔτσι και χειρότερα θά εξακολουθήσουμε νά είμαστε!

Τί χρειάζεται νά δοῦμε πιά, για νά συνειδητοποιήσουμε ότι, καμμιά άνεση, κανένας πλοῦτος, κανένας γήινος και ανθρώπινος παράγοντας δέν μπορεί νά μᾶς δώσει χαρά και νά γεμίσει τό κενό τής ψυχῆς μας; Ἄκόμα και ή μεγαλύτερη χλιδή ή ήδονή ή άνεση ή όμορφιά, όλα γίνονται ανιαρά κι ανούσια μέ τή συνήθεια και τήν πλησμονή. Ποιά είναι ή λύση, λοιπόν;

Ἐπάρχει μία εύχή πού λέγεται μυστικά, από τούς ἱερεῖς, προς τό τέλος τής Θ. Λειτουργίας, μετά τή Θεία Κοινωνία. Λέει αὐτή ή εύχή: «Τό πλήρωμα τοῦ Νόμου και τών Προφητῶν, Αὐτός ὑπάρχων Χριστέ ό Θεός, ό πληρώσας τήν πᾶσανπατρικήν οικονομίαν, πλήρωσον χαρᾶς και εύφροσύνης τās καρδιάς ἡμῶν πάντοτε, νῦν και αεί και εις τούς αἰῶνας τών αἰῶνων, Ἄμην». Αὐτός πού «εἶπε και ἐγεννήθησαν» όλα χαρούμενα, όλα ὄμορφα, Αὐτός πού «πλήρωσε» τό Νόμο και τούς προφήτες και τήν Πατρικήν οικονομία, Αὐτός είναι ή μόνη πηγή τής χαρᾶς και τής πληρότητας. Και ή δική μας κακομοιριά και μιζέρια, ἄλλο δέν δείχνει, παρά τό πόσο μακριά είμαστε απ' Αὐτόν κι απ' τή ζωοποιού Ζωή Του, κι απ' τή χαροποιού Χαρά Του. Κι αὐτό, πρέπει νά μᾶς προβληματίσει πάρα πολύ.

Νινέττα Βολουδάκη

ΟΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΟΥ ΨΙΝΟΥ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΟΒΑΡΟ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Συζητοῦσα μία μέρα, μέ μία δασκάλα από τήν Θεσσαλονίκη, ή όποία ἔδειχνε ότι αγαποῦσε ἰδιαίτέρως τά παιδιά και ή μακρά πορεία της στην ἔκπαίδευση τής εἶχε δώσει τήν εύκαιρία νά παρακολουθήσει τήν απότομη ἀλλαγή τών παιδιῶν και τήν μεταστροφή τους σέ μία «άνυπότακτη μάζα». «Παλιά, μοῦ εἶπε, μπορεί νά εἶχαμε και τριάντα παιδιά στην τάξη. Δέν εἶχαμε ποτέ πρόβλημα νά ἐπιβληθοῦμε και νά κάνουμε τό

μάθημά μας. Σήμερα, έχουμε τό πολύ εΐκοσι παιδιά καΐ δέν μποροΐμε νά τά κουμαντάρουμε.»

Αυτό πού μέ εξέπληξε ὅμως πιο πολύ στά λεγόμενά της, ἦταν ὅταν μοῦ εΐπε ὅτι ἔκανε μιά ἔρευνα σέ μιά τάξη Τετάρτης δημοτικοῦ κατά τήν ὁποία ρώτησε πόσα παιδιά κοιμοῦνται τό βράδυ ἀπό τήν ὥρα πού ξαπλώνουν μέχρι τό πρωΐ, χωρίς νά ξυπνήσουν ἐνδιάμεσα τήν νύχτα καΐ χωρίς νά ἀντιμετωπίζουν πρόβλημα νά ξανακοιμηθοῦν. Ἡ ἀπάντηση πού πῆρε ἦταν πώς τά περισσότερα παιδιά ἀντιμετώπιζαν διαταραχές στόν ὕπνο καΐ πολύ λίγα εΐχαν ἀδιατάρακτο ὕπνο καθ' ὅλη τή νύχτα.

Παιδάκια ἐννέα ἐτῶν, δηλαδή, ἀντιμετωπίζουν διαταραχές στόν ὕπνο, σέ μιά ἡλικία πού ὁ ὕπνος εΐναι ἀπαραΐτητος γιά τήν ἀνάπτυξή τους!

Ἡ δασκάλα ἀπέδωσε τό πρόβλημα αυτό, ἀφ' ἐνός στήν ὑπερδραστηριότητα τῶν παιδιῶν μέσα στήν ἡμέρα, ὅπου καλοῦνται καθημερινά νά μοιράζονται τό χρόνο τους μεταξύ τοῦ σχολείου, τῶν φροντιστηρίων, τῶν μαθημάτων χοροῦ καΐ πολεμικῶν τεχνῶν, τῶν ἀθλητικῶν δραστηριοτήτων καΐ πολλῶν ἄλλων, ἀλλά καΐ στό πλῆθος τῶν οἰκογενειακῶν προβλημάτων πού ἀντιμετωπίζουν καθημερινά τά παιδιά μέσα στό σπίτι τους.

Προβληματίστηκα, εΐναι ἡ ἀλήθεια, μέ τίς διαπιστώσεις αυτές καΐ συνειδητοποίησα γιά ἄλλη μιά φορά τήν εὐθύνη ἡμῶν τῶν γονέων πού προκαλοῦμε ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοΐα μας καΐ σωματικές καΐ ψυχικές κακώσεις στά παιδιά.

Ὅπως δημοσίευσε μιά ἡμερήσια ἐφημερίδα, πρόσφατες ψυχολογικές μελέτες σέ παιδιά μέ προβλήματα στόν ὕπνο ἔδειξαν ὅτι τά μισά εΐχαν κάποιο ψυχικό πρόβλημα. Ἀπό αυτά, τό 61% ἐμφάνιζε σύνδρομο διάσπασης τῆς προσοχῆς καΐ ὑπερκινητικότητα, τό 30% κατάθλιψη καΐ τό 65% ἀγχῶδη διαταραχή.

Ἀντίθετα οἱ ἔρευνες ἔδειξαν πώς, μόνο ἕνας στοῦς δέκα γονεΐς εΐχε συνειδητοποιήσει ὅτι τό παιδί του παρουσίαζε μιά τέτοια διαταραχή!

Ὁ διαταραγμένος ὕπνος τῶν παιδιῶν εΐναι ἕνα σοβαρό πρόβλημα ὅσο κι ἂν δέν τό ἔχουμε συνειδητοποιήσει οἱ γονεΐς. Ἐνα παιδάκι πού δέν κοιμᾶται σωστά δέν μπορεΐ καΐ νά λειτουργήσει σωστά μέσα στήν ἡμέρα. Γίνεται νευρικό, ἀνήσυχο, γεμάτο ἔνταση καΐ, βέβαια, ἀντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα συγκέντρωσης. Πῶς νά ἀναπτυχθεΐ σωστά ἕνα ὑγιές νευρικό σύστημα σέ μιά τόσο τρυφερή ἡλικία, ὅταν δέν κοιμᾶται τό παιδάκι τίς ἀντίστοιχες ὥρες ἀνάλογα μέ τήν ἡλικία του, χωρίς νά ξυπνάει ἐνδιάμεσα; Πῶς νά μπορέσει νά ἀνταπεξέλθει στίς ἀπαιτήσεις τοῦ σχολείου ὅταν δέν ἔχει ξεκουραστεΐ; Καΐ οἱ σχολικές του ἐπιδόσεις θά μειώνονται ἀλλά οἱ εΐδικοί λένε ὅτι μειώνεται καΐ ἡ ἀνάπτυξη τοῦ ἐγκεφάλου.

Πράγματι, μιά σημαντική αΐτία τοῦ προβλήματος εΐναι ἡ πολυπραγμοσύνη τῶν παιδιῶν κατά τήν διάρκεια τῆς μέρας, ὅπου τρέχουν ἀπό τό ἕνα μάθημα στό ἄλλο, ἀπό τήν μιά δραστηριότητα στήν ἄλλη καΐ ἡ ὁποία τά φορτίζει τόσο πολύ ὥστε, γιά νά ἡρεμήσουν μετά, ἀπαιτοῦνται πολλά ψυχι-

κά'αποθέματα τῶν γονέων, τά ὅποια ὅμως ... εἶναι δυσεύρετα σήμερα. Γιατί κι ἐμεῖς οἱ γονεῖς εἴμαστε στήν ἴδια ἀκριβῶς κατάσταση μέ τά παιδιά μας, μέσα στήν ἡμέρα, ὅποτε εἶναι πολύ δύσκολο νά συνέλθουμε καί νά ἡρεμήσουμε ἐμεῖς πρῶτοι καί ὕστερα νά ἡρεμήσουμε τά παιδιά.

Ἄλλη αἰτία τῶν διαταραχῶν τοῦ ὕπνου, εἶναι τά πολλά προβλήματα τῶν μεγάλων, στά ὅποια γίνονται κοινωνοί τά μικρά παιδιά, ἰδίως ὅταν βιώνουν μιά ἀστάθεια μέσα στήν οἰκογένεια πού τούς δημιουργεῖ ἀνασφάλεια, ἀβεβαιότητα πού πολλές φορές τά ὠθεῖ στό νά ψάχνουν τρόπους νά ἀμυνθοῦν ὅποτε χρειαστεῖ ἢ ἀκόμα περισσότερο, νά ἀναλάβουν ἐκεῖνα τήν κατάσταση στά χέρια τους. Ὅλα αὐτά, ὅταν συσσωρεύονται στήν παιδική ψυχή, εἶναι δυνατόν νά τά ἀφήνουν κατά τήν διάρκεια τοῦ ὕπνου νά ἡσυχάσουν;

Ἐμεῖς οἱ γονεῖς, ὅλη μέρα ἀναλωνόμαστε μέ τίς καθημερινές ἔγνοιες, δέν ἔχουμε πολύ χρόνο γιά τά παιδιά καί, τόν λίγο πού μᾶς περισσεύει, συνήθως δέν ἔχουμε τήν ἀνάλογη ὑπομονή ὥστε νά δοῦμε καί νά ἀκούσουμε τίς δικές τους ἀνησυχίες. «Εὐτυχῶς» ὅμως, ὑπάρχει ἡ τηλεόραση, αὐτή ἡ ἠλεκτρονική νταντά, στήν ὁποία τά παραδίδουμε νά καθίσουν λίγο ἡσυχά καί νά μορφωθοῦν γιά τό τί γίνεται στόν κόσμο!

Μετά ἀπό μιά ὥρα στήν τηλεόραση, ποιοῦ παιδάκι θά μπορέσει νά κοιμηθεῖ; Ἐδῶ μεγάλοι ἄνθρωποι καί ταραζόμαστε μέ αὐτά πού βλέπουμε κι ἀκοῦμε. Εἶναι δυνατόν ἕνα μικρό παιδί, χωρίς ἀνεπτυγμένες τίς ἄμυνες καί τίς ἀντιστάσεις του νά κατορθώσει νά συνέλθει, νά ἡρεμήσει καί νά κοιμηθεῖ τό βράδυ;

Ὅμως, βάλουμε πιά τά παιδιά στόν κόσμο τῶν μεγάλων! Αὐτό προστάζει ἡ «νέα ἐποχή». Τούς στερήσαμε αὐτήν τήν τόσο ἀπαραίτητη παιδική ἡλικία, ἐπεὶδή τάχα μου εἶναι πιά ξεπερασμένες οἱ «ιδέες τῶν γιαγιάδων» ὅτι τά παιδιά πρέπει νά κοιμοῦνται νωρίς καί σέ συγκεκριμένη ὥρα, ὅτι τά θέματα τῶν μεγάλων δέν εἶναι γιά νά ἀνακατεύονται οἱ μικροί, ὅτι ἡ τηλεόραση δέν εἶναι γιά μικρά παιδιά... ὅλα αὐτά ἦταν γιά τούς παλιούς! Τώρα τά πράγματα ἄλλαξαν! Ἀλλά κανεῖς δέν ἀναρωτιέται γιατί ἄλλαξαν; Τί πρόσθεσαν στά παιδιά; Σέ τί τά ὠφέλησαν; Τά τόσα ψυχολογικά ἀλλά καί σωματικά προβλήματα πού ἀναπτύχθηκαν στά παιδιά εἶναι ἡ ἐξέλιξη καί ἡ νέα ἐποχή; Καί ποιά θα εἶναι ἡ συνέχεια;

Μαρίνα Διαμαντή

Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ ΤΟΥ 2008

Ἡ β' αἰμοδοσία τοῦ 2008 ἔγινε στίς **5 Ὀκτωβρίου** καί συγκεντρώσαμε **52** φιάλες αίματος. Ἀθροιστικά τὸ ἔτος 2008 ἀπέδωσε **109** φιάλες. Αἰσιοδοξοῦμε ὅτι τήν ἐπόμενη χρονιά θά ἔχουμε καλύτερα ἀποτελέσματα.

ΕΝΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΑΠΟ ΤΑ ΑΛΛΑ

Αέν θυμᾶμαι πῶς ἀκριβῶς, πρὶν ἀπὸ ἀρκετοῦ καιροῦ, δημιουργήθηκε σέ πολλούς ἀπὸ ἑμᾶς ἡ ἐπιθυμία, νά πραγματοποιήσουμε αὐτή τή προσκυνηματική ἐκδρομή.

Πῶς ἄναψε μέσα μας ὁ πόθος, νά ἐπισκεφθοῦμε αὐτά τὰ Ἱερά χῶματα. Ἐκεῖ πού κάποτε ἄνθησε, φούντωσε κι' ἐμεγαλούργησε ὁ Ἑλληνισμός. Ἐκεῖ πού ὁ Χριστιανισμός πῆρε σάρκα καί ὀσᾶ, μέσα ἀπὸ τή βιωτή καί τή διδασκαλία, μεγάλων ἀγίων πατέρων καί ἀσκητῶν.

Οἱ περισσότεροι βέβαια θά καταλάβετε, ὅτι ἀναφέρομαι στή μεγάλη προσκυνηματική ἐκδρομή, πού πραγματοποίησε ὁ σύλλογός μας, σὰ ἁγιασμένα αὐτά μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καί τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Σ' αὐτά τὰ χῶματα, πού ὁ Θεός, ποιός ξέρει ἀκριβῶς γιατί, ἐπέτρεψε νά πατιῶνται καί νά βεβηλώνονται σήμερα ἀπὸ βαρβάρους κατακτητές.

Ὅσα κι' ἂν εἶχαμε διαβάσει σχετικά, ὅσο κι' ἂν εἶχαμε ἐνημερωθῆ, ἦταν ἀδύνατον νά φαντασθοῦμε αὐτά πού θά συναντούσαμε. Δέν μπορούσαμε νά διανοηθοῦμε τί ἀνάμεικτα καί πολυποίκιλα συναισθήματα θά νοιώθαμε καθ' ὅλη τή διάρκεια αὐτοῦ τοῦ ταξιδιοῦ μας.

Δυστυχῶς, παρ' ὄλο πού πολλοί εἶχαν ἐκφράσει τὴν ἐπιθυμία νά συμμετάσχουν σ' αὐτή τὴν ἐκδρομή, μέ δυσκολία συγκεντρώθηκαν ἀπὸ τὴν ἐνορία μας περὶ τὰ εἴκοσι ἄτομα μόνο.

Ὅπως εἶχε προγραμματισθεῖ, τό βράδυ τῆς Κυριακῆς 17 Αὐγούστου, συγκεντρωθήκαμε σὸ γνωστὸ μέρος καί ἔχοντας σὶς πνευματικές ἀποσκευές μας, τὴν εὐλογία τοῦ προστάτη ἀγίου μας, τοῦ ἀγίου Νικολάου, τὶς εὐχές καί προσευχές τοῦ πνευματικοῦ μας π. Βασιλείου καί τῶν ἄλλων συνεφημερίων τοῦ ναοῦ μας, καθὼς καί πολλῶν ἀδελφῶν μας, ξεκινήσαμε γιὰ τὴν πραγματοποίηση αὐτοῦ τοῦ ὄνειρου μας.

Ἀποπλεύσαμε ἀπὸ τὸν Πειραιά μέ τό καράβι, καί ξημερώματα τῆς Δευτέρας 18 Αὐγούστου φθάσαμε σὴν Χίο. Ἀπὸ ἐκεῖ μέ ἓνα μικρὸ καραβάκι περάσαμε ἀπέναντι σὴν Κρήνη (Τσεμέ), ὅπου συναντήσαμε τὸν ξεναγὸ μας τὸν Γιουκσελ Ἰμάμ, Πομάκο σὴν καταγωγή. Ὁ ἄνθρωπος αὐτός ἀπὸ ἐκείνη τὴ στιγμή ἔγινε ὁ ἀχώριστος σύντροφος καί ὁδηγός μας καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ ταξιδιοῦ μας. Ἀμέσως χωρὶς καμιά ἄλλη καθυστέρηση ξεκίνησε ἡ ξενάγησή μας μέ τὴν ἐπίσκεψή μας σὴν Σμύρνη.

Μας ἦλθε στό νοῦ τό ἄλλοτε μεγαλύτερο καί πλουσιώτερο κέντρο τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Θυμηθήκαμε τά τραγικά γεγονότα τοῦ 1922, ὅταν μαρτύρησαν καί σφαγιάσθηκαν χιλιάδες Ἑλλήνων, ἀπό βαρβαρικά σίφη, μέ τήν ἀνοχή, ἄν ὄχι καί τήν εὐλογία, τῶν πολιτισμένων συμμάχων μας!

Σκουπίζοντας τά δάκρυά μας, φθάσαμε στήν ἀρχαία Ἐφεσσο. Ἄλλες εἰκόνες, ἄλλα συναισθήματα.

Ἀντικρύζοντας τά λίγα μέχρι στιγμῆς ἀρχαιολογικά εὐρήματα (ἔχει ἀποκαλυφθεῖ περίπου τό 15-20% τοῦ συνόλου ἀπό τίς ἀνασκαφές) ἀντιλαμβάνεται κανεῖς τόν πλοῦτο, τή δόξα καί τόν πολιτισμό πού ὑπῆρχε κατά τούς χρόνους ἐκείνους σ' αὐτή τή μεγάλη πόλη. Ἐδῶ ἦταν καί ὁ περίφημος ναός τῆς Ἀρτέμιδος, ἓνα ἀπό τά ἑπτὰ θαύματα τῆς ἀρχαιότητος.

Τό ἀπόγευμα ἐπισκεφθήκαμε τόν ἐρειπωμένο πλέον Ναό τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Ἀκόμα καί αὐτά τά λιγοστά χαλάσματα πού ἀπέμειναν μαρτυροῦν ὅτι ἐπρόκειτο γιά ἓνα πολύ μεγάλο καί λαμπρό Ναό.

Τή Τρίτη 19 Αὐγούστου ἔφθασε ἡ μεγάλη γιά μᾶς ἡμέρα. Ἦταν ἡ ἡμέρα τοῦ Ἁγίου μας κατά τήν ὁποία θά πραγματοποιοῦσαμε ἓνα μεγάλο μας ὄνειρο, τό προσκύνημά μας στό Ναό τοῦ Ἁγίου Νικολάου, πού βρίσκεται στά Μύρα τῆς Λυκίας.

Μεγάλη ἡ συγκίνηση ἀλλά καί ὁ πόνος, δάκρυα χαρᾶς ἀλλά καί λύπης. Πῶς ἓνας τόσο ἔνδοξος κι' ἁγιασμένος τόπος, ὁ Ναός τοῦ Ἁγίου μας, ἀπό τόπος προσκυνήματος, προσευχῆς καί λατρείας, κατέληξε σέ τόπο ἐκμετάλλευσης, ἀσέβειας καί βεβήλωσης. Ἄσχετοι τουρίστες καί ἡμίγυμνες γυναῖκες, περιφέρονταν στόν ἱερό αὐτό χῶρο, μή σεβόμενοι ἀκόμη καί τό μικρό κομμάτι πού κάποτε βρισκόταν ἡ Ἁγία Τράπεζα, τό Φοβερό Θυσιαστήριο.

Ἀναχωρῶντας τό μεσημέρι γιά τό Ἰκόνιο, μᾶς ἔπνιγαν πλῆθος σκέψεων καί συναισθημάτων.

Τό πρωί τῆς Τετάρτης 20 Αὐγούστου, ξεκίνησε ἡ Τετραήμερη περιήγησή μας στή περιοχή τῆς Καππαδοκίας. Ἀμέσως ἔρχονται στό νοῦ μου τά λόγια τοῦ μεγάλου ποιητοῦ μας τοῦ Γιώργου Σεφέρη.

«Ἐνιωθα ἀγαλλίαση κάθε φορά πού ἀντίκρυζα τή περιοχή τῶν μοναστηριῶν τῆς Καππαδοκίας... Ἡ γῆ εἶναι ἀυλακωμένη ἀπό πυκνά ξεροποτάμια καί δέν ξέρεις ἄν ἀκολουθῆς χαραγμένο δρόμο ἢ μιά στεγνή κοίτη. Θαρρεῖς πῶς κινησαι σ' ἓνα τόπο πού εὐκόλα μπορεῖ νά διαλυθῆ, νά σέ καταπιῆ... Πρέπει νά μπορῆ κανεῖς νά ζήση μέ ἄνεση ἓνα διάστημα σ' αὐτά τά μέρη. Νά ἰδῆ καί νά ἀργοπορήσῃ, νά στοχαστῆ καί ἀναμετρήσῃ τί χάθηκε ἀνεπανόρθωτα καί τί ἔχει ἀπομείνει ἀπό τά καταπληκτικά τοῦτα ἀφιερῶματα στό Θεό ἐνός σβησμένου κόσμου. Κι' ἄν τύχη καί εἶναι Ἑλ-

ληνας, πρέπει νά ἔχη τό πόθο νά κοιτάξῃ ἀπό πιό κοντά τί χρωσῶμε στό σταυροδρόμι αὐτῆς τῆς ἄκρης, πού εἶναι συνάμα ἕνα ἀνυποψίαστο χωνευτήρι ρευμάτων Ἀνατολῆς, Δύσης, Βορρᾶ καί Νότου. Πρέπει νά ἔχη τήν ἰδιοσυγκρασία νά δῆ αὐτό πού λέμε Ἑλληνική παράδοση ἐν κινήσει...»

Ἡ Καππαδοκία εἶναι ἕνα ἀχανές ὄροπέδιο, σέ ὑψόμετρο πάνω ἀπό 1000 μέτρα, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιφάνεια ἔχει καλυφθῆ σέ μεγάλο βάθος, ἀπό τεράστιες ποσότητες λάβας ἠφαιστειῶν. Ἐπειδή ὑπάρχει πολύ λίγο νερό καί οἱ βροχοπτώσεις εἶναι ἐλάχιστες, πολύ μικρά τμήματά της καλλιεργοῦνται.

Τό πρῶτο μέρος πού ἐπισκεφθήκαμε ἦταν τό φαράγγι τοῦ Περιστρέματος μέ τίς ἑκατοντάδες λαξεμένες Ἐκκλησίες, δεξιά καί ἀριστερά, ἐνῶ ἀνάμεσα διέρχεται ὁ ποταμός Μερεντῆς. Τελευταῖος σταθμός, πρὶν τό ξενοδοχεῖο, ἡ Καρβάλη, στήν ὁποία ὑπάρχει ὁ Ναός τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, αὐτοῦ τοῦ μεγάλου οἰκουμενικοῦ διδασκάλου καί πατέρα τῆς Ἐκκλησίας μας.

Τή Πέμπτη 21 Αὐγούστου ἀρχίσαμε μέ τήν ἐπίσκεψη στό Ἀκραῖο Κάστρο καί στό ὑπαίθριο Μουσεῖο τῆς Κοιλιάδας τοῦ Κόραμα μέ τό περίφημα Πετρομονάστηρα, ἐκκλησίες καί παρεκκλήσια.

Ἡ βαρβαρότητα καί τό μῖσος τοῦ κατακτητοῦ παντοῦ ἔκδηλα. Εἰκόνες τῶν ἁγίων μέ βγαλμένα μάτια, κομμένα κεφάλια καί σκαμμένες στό μέρος τῆς καρδιάς, μαρτυροῦν τή κακία, τό μῖσος καί τή διαστροφή πού διδάσκει ἡ θρησκεία τους.

Συνεχίσαμε τή ξενάγησή μας μέ τήν ἐπίσκεψή μας στό Πασαμπαγλαρί μέ τά πέτρινα μανιτάρια καί τή σκήτη τοῦ Ἁγίου Συμεῶν τοῦ Στυλίτη.

Ἡ περιήγησή μας συνεχίσθηκε στή χαράδρα τῆς Ζέλβης μέ τούς ἐπιβλητικούς ἠφαιστειογενεῖς σχηματισμούς καί τελείωσε στήν πόλη Ἄβανος, ἡ ὁποία εἶναι φημισμένη γιά τήν ἀγγειοπλαστική της τέχνη.

Τή Παρασκευή 22 Αὐγούστου ἐπισκεφθήκαμε τό ὀνομαστό ἀσημένιο (Gumusler) μοναστήρι στά περὶχωρα τῆς Νίγδης καθὼς καί τήν ὑπόγεια πολίτεια τῆς Μαλακοπῆς μέ τά 8 λαξεμένα ἐπίπεδα σέ βάθος 85 μέτρων.

Συνεχίζοντας φθάσαμε στή Ποταμιά, τή πατρίδα τοῦ Μεγαλομάρτυρα καί Τροπαιοφόρου Ἁγίου Γεωργίου, καί ἀνηφορίσαμε πρὸς τόν ἐρειπωμένο καί ἐντελῶς κατεστραμμένο Ναό του. Ἡ ξενάγησή μας τελείωσε στό Σόγανλι μέ τά ἀναρίθμητα πετρομονάστηρα.

Τό Σάββατο 23 Αὐγούστου ἐπισκεπτόμενοι τή Καισάρεια, μιά πολύ ὁμορφή πόλη, θυμηθήκαμε τή μεγάλη μορφή τοῦ Ἁγίου Βασιλείου. Τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Ἁγίου τῆς πίστεώς μας, πού μέ τό πέρασμά του, τή ζωή του, τήν προσφορά του καί τήν ἐν γένει ἁγιασμένη δράση του, ἄφησε ἀνεξίτηλη τή σφραγίδα του, ὅσο κανεῖς ἄλλος, σ' αὐτά τά μέρη.

Στή Συνασό μέ τά διατηρητέα Ἑλληνικά ἀρχοντικά, ἐπισκεφθήκαμε τό Ναό τοῦ Ἁγίου Βασιλείου κι' ἐπιστρέψαμε στό Προκόπι γιά νά δοῦμε τό σπίτι ὅπου ἔζησε καί ἀγίασε ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ρώσσο.

Τέλος τή Κυριακή 24 Αὐγούστου, ἀφήνοντας πίσω μας τή Καππαδοκία καί περνώντας δίπλα ἀπό τήν Ἀλμυρή Λίμνη φθάσαμε στή Ἄγκυρα ὅπου ξεναγηθήκαμε στό ὀνομαστό Μουσεῖο Ἀντιολικῶν πολιτισμῶν.

Ἡ ἀφιξή μας στή Κωνσταντινούπολη πραγματοποιήθηκε τό μεσημέρι τῆς Δευτέρας 25 Αὐγούστου.

Τί νά πρωτοπῆ κανεῖς γιά τή μοναδική, παγκοσμίως, αὐτή Πόλη! Τί νά πρωτοθαυμάσῃ καί τί νά διηγηθῇ!

Πῶς νά τήν ἱστορήσῃ; Πῶς νά περιγράψῃ τή δόξα καί τή λαμπρότητα πού εἶχε ἐπί μία χιλιετία; Πῶς νά μή κλάψῃ; Μέ τί μοιρολόγια νά θρηνήσῃ τήν ἄλλοτε κραταιά Βασιλεύουσα Πόλη, πού σήμερα ἔχει κυριολεκτικά κατακλυσθεῖ ἀπό μιναρέδες καί πελώριες Τουρκικές σημαῖες.

Περιδιαβαίνοντας κανεῖς στή Πόλη, συναντᾷ πλῆθος μνημείων κι' Ἐκκλησιῶν πού μοιάζουν σάν νά κοιμῶνται καί νά προσμένουν τό ζύπνημα τοῦ Μαρμαρωμένου Βασιλιά πού θά τοὺς ξαναδώσει τή χαμένη τους αἴγλη καί δόξα καί θά ξαναστεῖλει αὐτοὺς τοὺς βαρβάρους κατακτητές ἐκεῖ ἀπό ὅπου ἦρθαν καί πού τοὺς ἀξίζει νά ζοῦν.

Τέλος τή Δευτέρα, ἐπισκεφθήκαμε τό Ναό τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, τοὺς τάφους τῶν Πατριαρχῶν, τή Μονή Βλαχερνῶν καί ἡ ξενάγησή μας ὀλοκληρώθηκε στή Μονή τῆς Χώρας.

Τή Τρίτη 26 Αὐγούστου μέ τό караβάκι ἐπισκεφθήκαμε τό περίφημα Πριγκιπόνησα. Ἀπό τά 9 αὐτά συνολικά νησιά κατοικοῦνται μόνο τά τέσσερα. Ἡ πρώτη, ἡ Ἀντιγόνη, ἡ Χάλκη μέ τήν ὀνομαστή Θεολογική Σχολή πού παραμένει κλειστή ἀπό τό 1971 καί ἡ Πρίγκιπος μέ τά θαυμαστά παλιά ἀρχοντικά.

Τή Τετάρτη 27 Αὐγούστου πραγματοποιήθηκε ἡ ἐπίσκεψή μας στό Ναό τῆς Ἁγίας Τοῦ Θεοῦ Σοφίας καί στό Πατριαρχεῖο. Ἡ ξενάγησή μας στήν Ἁγία Σοφία μᾶς ἔδειξε γιά μιᾶ ἀκόμη φορά τήν ἀβυσσαλέα διαφορά τῶν δύο πολιτισμῶν, ἄν μπορεῖ κανεῖς νά ὀνομάσῃ Πολιτισμό αὐτό πού ἀκολούθησε μετά τήν ὑποδούλωση τῆς Πόλης.

Ἡ βαρβαρότητα, ὁ φανατισμός καί τό μῖσος σέ ὀτιδήποτε ὠραῖο πού δέν εἶναι μουσουλμανικό κυριαρχοῦσε παντοῦ.

Οἱ κατεστραμμένες τοιχογραφίες τά σοβατισμένα περίφημα ψηφιδωτά καί τό πλῆθος τῶν ἀκαλαίσθητων παρεμβάσεων, τό ἐπιβεβαιώνουν.

Στό Πατριαρχεῖο προσκυνήσαμε στό Ναό τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καί δακρύσαμε μπροστά στή κλειστή κεντρική Πύλη, πού κρέμασαν τό Μαρτυρικό Πατριάρχη τόν Ἅγιο Γρηγόριο τόν Ε'!

Οί έκδρομείς έξω από τήν Θεολογική Σχολή τῆς Χάλκης

Τέλος ἡ ξενάγησή μας στή Κωνσταντινούπολη, ὀλοκληρώθηκε μέ μικρή περιήγηση ἀπό θαλάσσης στό Βόσπορο.

Τό πρωί τῆς Πέμπτης 28 Αὐγούστου ἄρχισε ἡ ἐπιστροφή μας μέ πρῶτο σταθμό τή Καβάλα, ὅπου καί διανυκτερεύσαμε.

Κατά τή διαδρομή μας αὐτή, περνώντας ἀπό τή Νέα Καρβάλη, προσκυνήσαμε τά Ἱερά Λείψανα τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, στόν ὁμόνυμο Ναό του κι' ἐπισκεφθήκαμε τό Λαογραφικό Μουσεῖο πού μέ πολύ ἀγάπη καί μεράκι ἔφτιαζαν ἄνθρωποι προερχόμενοι ἀπό τίς Ἀλησιμόνητες Πατρίδες.

Τή Παρασκευή 29 Αὐγούστου ἡ μεγάλη μας ἐκδρομή ἔφθασε στό τέλος της. Ξεκινώντας τό πρωί ἀπό τή Καβάλα καί διασχίζοντας τή Μακεδονία, τή Θεσσαλία καί τή Στερεά, φθάσαμε τό βράδυ στήν Ἀθήνα.

Ὁ Ναός τοῦ Ἁγίου μας, μεγαλοπρεπής καί ἐπιβλητικός, μᾶς περίμενε φωτισμένος.

Κάναμε τό Σταυρό μας κι' εὐχαριστήσαμε τόν Ἁγίό μας, πού μᾶς ἀξίωσε νά πραγματοποιήσουμε αὐτή τή μεγάλη ἐκδρομή καί νά γυρίσουμε οἶοι καί ὑγιεῖς πάλι κοντά Του.

Σωτήριος Λαιζηνός

ΕΝΟΡΙΑΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

- * **Ἡ Δευτέρα Θεία Λειτουργία** θὰ ἐπαναρχίση στὶς **2 Νοεμβρίου**. Ἐπίσης, Δευτέρα Θ. Λειτουργία θὰ τελεσθῆ στὶς **16 καὶ 30 Νοεμβρίου**.
- * **Ρουμανικὴ Θεία Λειτουργία** θὰ πραγματοποιηθῆ τὶς Κυριακὲς **9 καὶ 23 Νοεμβρίου**.
- * **ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΕΙ** τὸ Ἱερό μας Παρεκκλήσιο τοῦ Ἀγ. Νεκταρίου μὲ σειρά Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν κατὰ τὶς ὁποῖες θὰ τεθῆ εἰς προσκύνησιν τὸ φυλασσόμενο στὸ Ναό μας Ἱερό Λείψανον τοῦ Ἀγίου. Τὸ Πρόγραμμα τῶν Ἱ. Ἀκολουθιῶν ἔχει ὡς ἑξῆς:

Σάββατο 8 Νοεμβρίου:

Πανηγυρικός Ἐσπερινός **6⁰⁰** μ.μ.

Κυριακὴ 9 Νοεμβρίου:

Πανηγυρική Θ. Λειτουργία: **7⁰⁰ - 10⁰⁰**

Λιπάνευση Ἱ. Εἰκόνας: **5⁰⁰** μ.μ.

Ἐσπερινός ἀποδόσεως: **5¹⁵** μ.μ.

Ἀπὸ ἐτῶν ὑπάρχει συνήθεια στὸ Ναό μας νὰ προσφέρεται στοὺς πιστοὺς ἕνα μικρὸ κέρασμα-εὐλογία μετὰ τὸ τέλος τῆς πρωΐνης Θ. Λειτουργίας.

- * **Ὁ Ἅγιος Κωνσταντῖνος ὁ Ὑδραῖος** τιμᾶται στὸν τρισυπόστατο Ἱ. Ναό μας, διότι τὸ δεξιὸ κλῆτος τοῦ Ναοῦ εἶναι ἀφιερωμένο σ' αὐτόν. Ἡ ἑορτὴ του, **14 Νοεμβρίου**, συμπίπτει μὲ τὴν ἑορτὴ τοῦ Ἀγίου Ἀποστόλου Φιλίππου. Τὸ Ἀπόγευμα **13 Νοεμβρίου**, στὶς **5⁰⁰** μ.μ., θὰ τελεσθῆ Μέγας Ἐσπερινός καὶ τὸ πρωῖ τῆς Παρασκευῆς **14 Νοεμβρίου** πανηγυρική Θ. Λειτουργία **7⁰⁰-10⁰⁰** π.μ.

Στὸν Ἐσπερινὸ ἀλλὰ καὶ στὴ Θ. Λειτουργία θὰ ἐκτεθοῦν εἰς προσκύνησιν τὰ ἱερά λείψανα τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Κωνσταντίνου τοῦ Ὑδραίου, τὰ ὁποῖα εἶναι κτῆμα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ μας καὶ ἀναπαύονται διαρκῶς στὸν Οἶκο τοῦ ἁγίου καὶ ἀγιάζουν τὴν ἐνορία μας.

- * Στὴν **ΑΓΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ** εἶναι ἀφιερωμένο τὸ δεύτερο παρεκκλήσιό μας, στὸν περίβολο τῆς Ἐκκλησίας μας, δίπλα στὸν Ἅγιο Νεκτάριο. Ἐκεῖ θὰ τελέσουμε τὸν πανηγυρικὸ Ἐσπερινὸ τῆς ἑορτῆς τῆς, στὶς **5⁰⁰** τὸ ἀπόγευμα τῆς Δευτέρας **24 Νοεμβρίου**. Τὸ πρωῖ τῆς Τρίτης **25 Νοεμβρίου** ἡ Θ. Λειτουργία θὰ τελεσθῆ στὸ παρεκκλήσιο τοῦ Ἀγίου Νεκταρίου, διότι ὁ κῶρος τοῦ ἑορτάζοντος παρεκκλησίου εἶναι μικρὸς καὶ οἱ ἐκκλησιαζόμενοι πολλοί. Συγχρόνως, ὁμως, τὸ παρεκκλήσιο τῆς Ἀγ. Αἰκατερίνης θὰ εἶναι ἀνοικτὸ καὶ ὅσοι βρίσκονται σ' αὐτό θὰ ἀκροῶνται τὴ Θ. Λειτουργία ἀπὸ τὰ ἦχεῖα τοῦ παρεκκλησίου.

ΣΑΡΑΝΤΑΛΕΙΤΟΥΡΓΟ ΓΙΑ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Ἐκ τῆς **15 Νοεμβρίου** ἀρχίζει ἡ νηστεία τῶν Χριστουγέννων καὶ καλούμεθα ὅλοι σὲ πνευματικὴ ἐγρήγορηση. Γιὰ νὰ ἐνισχυθοῦμε ψυχικά, θὰ τελεῖται καθημερινὰ στὸν Ναὸ μας Θ. Λειτουργία, τὸ γνωστό, δηλαδή, τοὺς πιστοὺς μας Σαρανταλείτουργο τῶν Χριστουγέννων. Στὶς καθημερινὲς αὐτὲς Θ. Λειτουργίες θὰ μνημονεύονται τὰ ὀνόματα τῶν ζώντων καὶ τῶν κεκοιμημένων, πού θὰ μᾶς φέρουν οἱ χριστιανοὶ μας.

**Καλή δύναμη στὸν πνευματικὸ μας ἀγῶνα
καὶ καλὰ Χριστούγεννα!**

Ἡ ΕΝΟΡΙΑ ΩΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ

Ομιλίες μὲ σκοπὸ νὰ βοηθηθοῦμε στὴν πνευματικὴ μας ζωὴ γίνονται στὴν ἐνορία μας:

* Κάθε **ΚΥΡΙΑΚΗ** πρωτῆ, μετὰ τὴν Θ. Λειτουργία, ἀπὸ τὴς **11³⁰** ἕως τὴς **1³⁰** τὸ μεσημέρι, στὴν Πνευματικὴ μας Ἑστία (ὁδὸς Μαυρομικαλῆ 96), μὲ γενικὸ θέμα **«Τὸ βιβλίον “Ἐξομολογήσεις” τοῦ Ἁγίου Ἀύγουστίνου, διάγνωση καὶ θεραπεία τῶν προβλημάτων τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς»**.

Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἀναπτύξεως τοῦ θέματος γίνεται διάλογος μὲ τοὺς ἀκροατές.

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ὁμιλίας παρατίθεται δωρεάν ἓνα μικρὸ πρόγευμα πρὸς ἀναψυχὴν τῶν προσερχομένων

εὐθὺς μετὰ τὴ Θ. Λειτουργία.

* Κάθε **ΤΡΙΤΗ 6 - 7** μ.μ. **ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ**, μὲ γενικὸ θέμα: **«Ὁ Προφῆτης Ἰερεμίας ἐλέγχει τὴν ἐποχὴ μας»**.

Ἡ ΣΧΟΛΗ ΓΟΝΕΩΝ θὰ ἀρχίσῃ τὰ Σεμινάρια τῆς ἀπὸ τὴς **4 Νοεμβρίου, 7 - 8** μ.μ. Μετὰ τὰ πάμπολλα θέματα πού ἔχουν ἀναπτυχθεῖ κατὰ τὰ προηγούμενα χρόνια, φέτος θὰ συζητοῦνται ἐρωτήματα καὶ προβλήματα πού θὰ θέτουν οἱ γονεῖς.

Ἐπεύθυνος Συνάξεων: π. Βασίλειος Βολουδάκης.

* Κάθε **ΤΕΤΑΡΤΗ** ἀπόγευμα, στὸ Παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγ. Νεκταρίου μετὰ τὸν Ἑσπερινὸ καὶ τὴν Παράκληση οἱ ὁμιλίες ἔχουν τίτλο: **«Θέματα ἀπὸ τὴν Παλαιὰ καὶ τὴν Καινὴ Διαθήκη»**.

Ἐπεύθυνος-Συντονιστής: π. Φίλιππος Μίαρης.

